

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn (Kamerstuk 28 286, nr. 878).

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

Adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie	3
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	4
	Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie	6
	Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie	6
II.	Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	9
III.	Volledige agenda	9

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. Naar aanleiding van het ontwerpbesluit hebben deze leden nog enkele kritische vragen.

De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen naar het voorgenomen verbod op koudmerken. Althans, de ontheffing wordt niet langer verlengd. Deze leden hebben over dit onderwerp ook reeds schriftelijke vragen gesteld (Kamerstuknummer 2016D22824), alsmede een motie ingediend welke is aangehouden (TK 28 286, nr. 876). Kan de Staatssecretaris ingaan op het feit dat voor sommige stalsystemen koudmerken op dit moment het enige goed functionerende middel is voor goede koeherkenning, en dat het daarmee van essentieel belang is voor de bedrijfsvoering en dat het niet voor het gemak wordt toegepast? Kan de Staatssecretaris ingaan op het feit dat heit niet alleen belangrijk is voor de veehouder, maar ook voor het werk van de dierenarts en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)? Is het waar dat er op dit moment nog geen volwaardig, betaalbaar en vergelijkbaar alternatief voorhanden is voor het koudmerken? Wat zijn de mogelijke kosten voor een boer wanneer de ontheffing zal worden ingetrokken en hij zal moeten overstappen op een ander systeem? Hoe ziet u de mogelijke extra kosten in het licht van de huidige situatie in de veehouderij?

Kan de Staatssecretaris daarnaast aangeven in hoeverre pijn en/of stress wordt ervaren bij het aanbrengen van een koudmerk? In het ontwerpbesluit geeft de Staatssecretaris immers aan dat het aanbrengen van een koudmerk binnen het aanpassingsvermogen van het rund ligt. Is de Staatssecretaris het met de leden van de VVD-fractie eens dat het dierenwelzijn en diergezondheid niet blijvend geschaad worden door koudmerken? Daarnaast willen deze leden vragen naar de berichten dat Duitsland overgegaan is tot het verlengen van de ontheffing op het gebruik van koudmerken, juist in het kader van de diergezondheid en dierenwelzijn. Kan de Staatssecretaris aangeven welke argumenten dan de doorslag geven om toch over te gaan tot het niet verlengen van de ontheffing?

De leden van de VVD-fractie willen eveneens vragen stellen naar aanleiding van de verplichte bedwelming van de aal. Zoals eerder aangegeven zijn deze leden niet enthousiast over deze aanpassing in het

ontwerpbesluit. Het besluit hierover is een aantal keer uitgesteld en is nu opgenomen in dit ontwerpbesluit. Zij constateren dat er van oktober 2014 tot en met december 2014 er een subsidieregeling heeft gelopen zodat bedrijven de benodigde apparatuur voor de bedwelmingskonden aanschaffen. De leden van de VVD-fractie willen vragen of er voldoende apparaten beschikbaar zijn om te kunnen voldoen aan de voorgenomen verplichting? Is de subsidieregeling toen volledig uitgeput? Zo nee, welk bedrag is er toen niet benut? In het ontwerpbesluit wordt er gerekend met een toename in de regeldruk van 117.500,- euro per jaar, voor tien jaar omdat zestig bedrijven nog de benodigde apparatuur moeten aanschaffen. In de regeling die eind 2014 is opengesteld ging men nog van veertig bedrijven uit, waarbij acht apparaten voor grote hoeveelheden en vijftien apparaten voor kleine hoeveelheden uiteindelijk uit die regeling zijn gefinancierd. Kan de Staatssecretaris aangeven of de betreffende subsidieregeling voldoende effectief is geweest? In het ontwerpbesluit staat te lezen dat de Europese Commissie uiterlijk in december 2014 met een verslag zou komen over de mogelijkheid om voorschriften in te voeren die zien op de bescherming van vissen bij het doden, zo nodig voorzien van voorstellen tot aanpassing van de verordening. Deze is tot op heden niet verschenen. Kunt u aangeven wanneer deze verwacht wordt? En wat zijn de eventuele gevolgen van dit verslag voor het komen tot nieuwe voorschriften? Kan dit leiden tot een aanpassing van voorliggend besluit, ook wanneer de voorschriften van de EU minder ver gaan dan de nationale bepalingen? Wordt een eventuele wijziging eerst aan de Tweede Kamer voorgelegd? De leden van de VVD-fractie zouden hier wel waarde aan hechten.

Deze leden hebben met interesse kennisgenomen van de voorgenomen wijziging in het ontwerpbesluit over het gebruik van de elektronische halsband. Het inperken van het onrechtmatig gebruik van elektronische halsbanden kan een bijdrage leveren aan het welzijn van het dier. De leden van de VVD-fractie maken zich echter wel zorgen over de eis van deskundigheid die in het ontwerpbesluit wordt geïntroduceerd. Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer iemand deskundig wordt geacht? Hoe gaat deze deskundigheid geborgd worden? En wat betekent deze eis van deskundigheid in de praktijk? Moet een houder van een hond eerst een cursus volgen alvorens hij ter voorkoming van gevaar voor mens of dier een elektronische halsband wil gebruiken? Ten aanzien van de opleidingseisen willen de leden van de VVD-fractie vragen wie de eisen gaat bepalen. Tot slot zouden deze leden de Staatssecretaris willen vragen hoe de handhaving hierop is gewaarborgd. Hoe zal deze worden vormgegeven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. De genoemde leden zijn blij met de stappen die gezet worden op het gebied van dierenwelzijn. Zij hebben hier nog wel enkele vragen en opmerkingen over en verzoeken de Staatssecretaris hierop in te gaan.

De leden van de PvdA-fractie zijn tevreden dat in Nederland het gebruik van elektrische schokken bij het vervoer van vee beperkt wordt. Begrijpen deze leden goed dat het gebruik echter alleen bij vervoer binnen Nederland beperkt wordt? De genoemde leden vragen de Staatssecretaris of hij zich op EU-niveau hard wil maken om dit in de gehele EU te beperken, zodat ook bij internationaal vervoer dit niet langer toegestaan is. Hoe staat de Staatssecretaris hiertegenover?

De leden van de PvdA-fractie hebben daarnaast enkele vragen over het onnodig doden van kalveren. In antwoord op eerdere schriftelijke vragen van het lid Van Dekken (Kamerstuknummer 2016D06433) over het euthanaseren van te lichte kalveren gaf u aan dat u de mening van de PvdA-leden deelde en dat het doden van gezonde, jonge, te licht bevonden kalveren om alleen economische reden maatschappelijk onacceptabel is. Toch blijkt dat op verzamelplekken van kalveren nog altijd zo'n 200 kalveren per week (1%) wordt geëuthanaseerd. Waarom is dit nog altijd toegestaan, vragen de leden van de fractie van de PvdA. Zijn er al positieve resultaten bereikt door middel van het plan dat u 17 maart hebt ontvangen? Wat zijn deze resultaten? Bent u bereid zelf actie te ondernemen om dit onnodig doden te stoppen? Zo ja, welke actie zal dit zijn en op welke termijn verwacht u hiervan de resultaten? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren en hebben hierover een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie zijn blij dat er uitvoering gegeven wordt aan de motie Ouwehand (TK 32 658, nr. 14), betreffende een verbod op het doden van paling middels een zoutbad. Met de uitvoering wordt gelijk ook uitvoering gegeven aan de eerder aangenomen motie Smits en Van Gerven op dit onderwerp (TK 26 991, nr. 287) betreffende het verbieden van het doden van vis door middel van zoutbaden. Deze leden vinden het goed dat voortaan voorafgaande bedwelmung van paling wordt vereist in de bedrijfsmatige slacht. Zij zijn van mening dat dit dan ook voor kleinschaliger bedrijfsmatige slacht zou moeten gelden, zoals «ambachtelijke palingrokerij». De dierenwelzijnskwesties spelen net zo goed bij kleinschaliger slacht. Kan de Staatssecretaris toelichten welke dodingsmethoden voor paling toegestaan zijn voor particulieren? Zijn particulieren verplicht onnodig lijden te voorkomen tijdens de slacht? Dat zou immers in de rede liggen. Wordt er, bijvoorbeeld in samenwerking met sportvisserij Nederland, voorlichting gegeven aan particulieren over hoe zij vis moeten doden zonder onnodig lijden? Zo nee, bent u hiertoe bereid?

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat er onmiddellijk een verbod op het koudmerken van runderen moet komen. Het verbod is de afgelopen 20 jaar diverse malen uitgesteld. Het koudmerken/vriesbranden is onnodig. Slechts een klein gedeelte van de veehouders past dit toe. Deze leden zijn dan ook blij dat het verbod er komt.

De leden van de SP-fractie vinden het niet terecht dat het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen opnieuw wordt toegestaan. Deze leden willen overal waar dit kan, ingrepen vermijden. Zij zijn van mening dat dit een ingreep is die vermeden kan worden, temeer gezien het feit dat er alternatieven voorhanden zijn. De regering heeft terecht aangegeven actief te streven naar het verminderen en uitfaseren van toegestane lichamelijke ingrepen bij dieren. Waarom wordt de kinderboerderijen een vrije keuze gelaten, en wordt er niet actief en normstellend opgetreden? Bent u bereid het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen uit te faseren, en in het Besluit een einddatum te stellen aan het toestaan van deze ingreep?

Deze leden maken zich zorgen over het doden van wrak vee door de veehouder op zijn bedrijf, zeker waar het kleinere dieren betreft. Zijn er voldoende waarborgen om te voorkomen dat al te gemakkelijk om

economische redenen worden gedood? De leden van de SP-fractie vernamen een schrijnende situatie in de media, waarbij een veearts een ernstige zieke koe nog dagen laat lijden opdat de medicatie uit het dier verdwenen is als deze bij de slacht komt. Ook volgens de dierenbescherming komt het voor dat men een wrakke zeug of rund rustig dagen of zelfs weken laat liggen tot het volgende consult van de dierenarts, om zo tussentijdse voorrij- en behandelkosten uit te sparen. Wat onderneemt u hiertegen? Overlegt u met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde en de diergeneeskundige opleidingen om hier aandacht aan te geven?

De leden van de SP-fractie vernemen graag naar aanleiding van toezeggingen aan de Kamer, hoe het staat met de proef met mobiele slachtunits en het onderzoek naar welzijnsvriendelijke oplossingen voor wrak vee op het erf. Bent u bereid te onderzoeken in hoeverre de mobiele slachtunit ook op het boerenerf een oplossing kan zijn voor wrak vee?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. Hierover hebben deze leden nog vragen.

Verbod op het vriesbranden van runderen

De leden van de CDA fractie vragen zich af of een verbod op het koudmerken van runderen proportioneel is. Een aantal bedrijven heeft voor deze wijze van merken een ontheffing en een mogelijk verbod leidt tot problemen met betrekking tot zorg en aandacht voor deze dieren en dus voor de betreffende ondernemers. Kan de Staatssecretaris onderbouwen waarom het verbod op deze kortstondige ingreep proportioneel is? Twee ingrepen zijn toegelaten, waaronder het verplichte oormerken. Is het vriesbranden eigenlijk niet minder ingrijpend dan deze toegestane ingreep? Heeft de Staatssecretaris gekeken naar alternatieven voor koudmerken, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Zo ja, welke zijn dat dan? En zijn deze toepasbaar op de bedrijven die nu een ontheffing hebben? Heeft het kabinet een inventarisatie gemaakt van de kosten die deze bedrijven nu moeten gaan maken om mogelijke alternatieven toe te passen? Zo ja, kunt u dit voor de Kamer inzichtelijk maken?

Verplichte bedwelming paling

De leden van de CDA fractie vragen de Staatssecretaris nader inzage te geven in de onderzoeken naar onder andere de kosten van de verplichte bedwelming van paling. Daarnaast vragen zij wat de mogelijke sociaaleconomische effecten zijn van deze maatregel voor bijvoorbeeld de kleine ambachtelijke palingrokerijen. Deze leden vragen de staatsecretaris of hij aan kan geven wanneer de Europese Commissie met een verslag komt over de mogelijkheid om voorschriften in te voeren die zien op de bescherming van vissen bij het doden.

Elektrische apparatuur

De leden van de CDA fractie hebben geconstateerd dat soms een koetrainer wordt gebruikt om welzijn en de gezondheid van de koe te vergroten. Deze methode draagt bij om de verblijfplek van een koe droog en schoon te houden en levert een bijdrage aan het voorkomen van huidirritaties en klauwproblemen. Waarom heeft de Staatssecretaris

besloten het gebruik van dit apparaat te verbieden, zo vragen de leden van de CDA fractie? Is overwogen om op basis van een dierenarts advies het gebruik van een koetrainer toe te staan? Zo nee, waarom niet? Wat zijn volgens de Staatssecretaris de alternatieven voor het gebruik van een koetrainer? Waarom heeft de Staatssecretaris dit middel disproportioneel of onrechtvaardig geacht? Is dit op basis van wetenschappelijk onderzoek? Zo ja, dan graag inzicht in het onderzoek. Zo nee, waarom is geen wetenschappelijk onderzoek gedaan vooraf aan een verbod?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende ontwerpbesluit. Zij zijn positief over het toestaan van elektronische erfafscheiding, omdat hierdoor aanrijdingen en dierenleed voorkomen worden. Zij vragen de regering het verbieden van het «koudmerken» of vriesbranden bij runderen als methode voor individuele dierherkenning te heroverwegen.

De leden van de SGP-fractie constateren op basis van onderzoek dat vriesbranden slechts kortstondig stress oplevert en dat geen sprake is van chronische effecten. Behandelde runderen lieten zich na behandeling zonder problemen opnieuw in de behandelbox brengen en hadden geen last van vermijdingsangst. In de toelichting op het ontwerpbesluit wordt aangegeven dat er alternatieven voorhanden zijn. De leden van de SGP-fractie willen daar enkele kanttekeningen bij plaatsen. Het zijn geen gelijkwaardige alternatieven. In verschillende managementsystemen, zoals met weidegang, zorgen de beschikbare alternatieven onvoldoende voor de gewenste herkenning op afstand. De regering geeft dat in de toelichting zelf ook aan. Onvoldoende herkenning op afstand kan ervoor zorgen dat koeien met problemen niet op tijd voor een aparte behandeling uit het koppel gehaald kunnen worden. Dat schaadt het dierenwelzijn en de diergezondheid. Daarnaast zijn de alternatieven relatief duur. Dat belemmert de aanschaf van een alternatieve methode voor individuele dierherkenning. Waarom kiest de regering er dan toch voor om het verbod op vriesbranden door te zetten? Is de regering bereid dit verbod te heroverwegen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

Ingrepen bij dieren

De leden van de PvdD-fractie zijn verheugd dat het lang aangekondigde ingrepenverbod nu eindelijk in werking zal treden. Zo komt er na een lange tijd een verbod op het aanbrengen van een neusring bij fokvarkens en het koudmerken bij runderen. Deze leden zijn teleurgesteld dat de Staatssecretaris het onthoornen van geitenlammeren en kalveren nog steeds blijft toestaan. De Staatssecretaris noemt hier als reden de veiligheid van de veehouder. De leden herinneren de Staatssecretaris aan zijn eigen uitspraak «in systemen waar dieren voldoende afleiding en ruimte hebben en hun natuurlijk gedrag kunnen uitoefenen, is er minder noodzaak om ingrepen te verrichten». Zij vragen de Staatssecretaris of en zo ja, op welke wijze er geïnvesteerd wordt in een natuurlijke huisvesting met voldoende afleiding en ruimte voor geiten en kalveren. Kan de

Staatssecretaris aangeven hoeveel geitenbedrijven in Nederland hun huisvesting dusdanig hebben ingericht dat geiten natuurlijk gedrag kunnen vertonen, zoals grazen, klauteren en springen? Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel kalverbedrijven in Nederland dusdanig zijn ingericht zodat kalveren natuurlijk gedrag kunnen vertonen, zoals melk drinken bij hun moeder en waar de kalveren de ruimte hebben om te spelen en te grazen? De leden van de PvdD-fractie constateren dat andere sectoren, zoals bijvoorbeeld fokbedrijven van varkens, maatregelen hebben getroffen om de veiligheid van de veehouder te waarborgen. Kan de Staatssecretaris aangeven welke maatregelen de geiten- en kalverindustrie genomen heeft om het onthoornen van geiten en kalveren uit te faseren? Deze leden betreuren het dat de Staatssecretaris het veiligheidsargument ook hanteert bij het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen. Is de Staatssecretaris bereid om een inventarisatie te maken van alternatieve oplossingen, zodat er ook een einde komt aan het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet? Kan de Staatssecretaris aangeven waarom hij het onthoornen in dierentuinen toestaat? Deelt hij de mening dat dierentuinen de plicht hebben om dieren voldoende ruimte te bieden voor hun natuurlijke gedrag? Deelt hij de mening dat dierentuinen met onthoornde dieren een onjuist beeld van dieren aan bezoekers geven en dat dit beeld geen educatieve waarde heeft? Zo nee, waarom niet?

Gebruik van elektrische schokken

De leden van de PvdD-fractie constateren dat het gebruik van stroomhalsbanden bij honden in beginsel verboden wordt. Zij betreuren het dat de Staatssecretaris hier echter uitzonderingen op toestaat. Het conditioneren van honden door middel van elektrische schokken vinden deze leden geen juiste methode, zelfs niet als dit door een deskundige wordt gedaan. Kan de Staatssecretaris definiëren wat hij onder een «deskundige» verstaat? Kan de Staatssecretaris concreet uiteenzetten aan welke criteria een deskundige moet voldoen? Welke opleiding(en) moet iemand gevolgd hebben alvorens iemand aangemerkt kan worden als deskundige of welke diploma's moet een deskundige behaald hebben? Deze leden zijn verheugd dat de Staatssecretaris de motie Ouwehand/Thieme (TK 33 930-XIII, nr.12) overgenomen heeft en een verbod op het gebruik van de koetrainer invoert. Terecht bestempelt de Staatssecretaris het gebruik van het toepassen van elektrische schokken als dierenmishandeling. De leden van de PvdD-fractie zijn dan ook verbaasd dat de Staatssecretaris een andere beoordeling hanteert voor het gebruik van elektrische stokken bij dieren die worden geslacht. De leden constateren dat de elektrische prikstok nog veelvuldig wordt gebruikt bij het drijven van dieren voordat ze geslacht worden. Deze leden verwijzen hierbij naar het rapport van Vanthemsche et al., waaruit blijkt dat, naast het gebruik van lawaai, het slaan, het gebruiken van stokken, ook de elektrische prikkelaar veelvuldig wordt toegepast. Zij keuren een dergelijke agressieve benadering stellig af. Deze leden constateren dat het toepassen van elektrische schokken tijdens het slachtproces tot onnodige pijn, stress en angst leidt. Kan de Staatssecretaris aangeven op hoeveel slachterijen in Nederland de elektrische prikstok gebruikt wordt? Is de Staatssecretaris bereid om een verbod in te stellen op het gebruik van de elektrische prikstok? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Doden van dieren

Dieren in de vee-industrie zijn gedegradeerd tot productie-eenheden die primair beoordeeld worden op hun economische waarde. Ondanks dat in de wet «de intrinsieke waarde» van dieren is opgenomen, wordt in de praktijk nauwelijks van deze intrinsieke waarde uitgegaan. Eendags-

haantjes worden massaal gedood, geitenbokjes massaal geëxporteerd omdat zij niet gebruikt kunnen worden in de zuivelproductie en wekelijks worden er 200 kalveren geëuthanaseerd omdat het kabinet niet ingreep toen de melkvee-industrie inzette op uitbreiding van dieren en productie. Wageningen UR (WUR) heeft aangegeven dat bij grote wrakke dieren de dierenarts de euthanasie moet uitvoeren. In de praktijk blijkt echter dat veehouders wrakke dieren soms dagen of zelfs weken laten liggen tot het volgende consult van de dierenarts, om zo tussentijdse voorrijkosten en behandelkosten te besparen. Is de Staatssecretaris bereid om hier nadere regels voor te stellen om deze praktijken te voorkomen en daarmee onnodig leed bij dieren te voorkomen? Het doden van kleine dieren door de veehouder zelf keuren de leden van de Partij voor de Dieren ten zeerste af. Hoe gaat de NVWA toezicht houden op ongeoorloofde dodingsmethoden bij het doden van kleine dieren? Deze leden constateren dat een ziek dier recht heeft op medische verzorging. Zij wijzen de Staatssecretaris op het risico dat een veehouder de voorkeur geeft aan het doden van een dier in plaats van het toedienen van medische zorg omdat dit economisch minder gunstig is. Hoe beoordeelt de Staatssecretaris dit risico?

Transport konijnen

De leden van de PvdD-fractie zijn fel tegen het vervroegen van de transportleeftijd van jonge konijnen. Jonge konijnen worden veelal getransporteerd naar België en Frankrijk, waardoor transporttijden langer zijn dan bij dieren die in Nederland worden geslacht. Lange transporttijden zijn ook een gevolg van het verzamelen van konijnen uit verschillende bedrijven door de veewagen. Konijnen worden tijdens het transport in kratten gepropt, waar zij geen toegang hebben tot water en voedsel. Met het vangen en laden van konijnen in kratten gaan veel welzijnsproblemen gepaard. De WUR heeft al in 2009 geconcludeerd dat het transport van konijnen een bron is van stress en mogelijke verwondingen. Dezelfde universiteit geeft nu echter aan dat het vervroegen van de leeftijd mogelijk is, mits het transport onder goede omstandigheden plaatsvindt. Kan de Staatssecretaris aangeven wat hij verstaat onder goede transportomstandigheden? Is de Staatssecretaris bereid om het rapport van de WUR naar de Kamer te sturen? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet? Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel konijntransporten er per jaar plaatsvinden? Kan de Staatssecretaris aangeven hoe vaak de NVWA in de laatste vijf jaar konijntransporten heeft geïnspecteerd en welke overtredingen daar zijn geconstateerd? Kan de Staatssecretaris aangeven welke maatregelen de konijnenindustrie sinds 2009 genomen heeft om het vangen, het laden en transporteren van konijnen te verbeteren?

Scheidingsleeftijd van apen

Artikel 1.20 geeft de leeftijden weer waarop een jong dier van het ouderdier mag worden gescheiden. De leden van de PvdD-fractie vragen waarom de opgenomen leeftijden waarop primaten gescheiden mogen worden afwijken van de adviezen van Stichting AAP, reeds gedaan in 2010. Graag een reactie. Leidend voor de beslissing dat deze dieren van elkaar gescheiden mogen worden, is dat de jonge dieren niet meer afhankelijk zijn van de ouderdieren voor voeding of het aanleren van sociale gedragingen. Stichting AAP stelt daarom de volgende leeftijdsaanpassingen voor: chimpansees; negen jaar, rhesus-ape; vier jaar, beermakaken; vier jaar, java-ape; vier jaar, marmosets; één jaar, doodshoofdape; één jaar. Is de Staatssecretaris bereid tot het verhogen van de scheidingsleeftijden, zoals voorgesteld door Stichting AAP? Zo nee, waarom niet? Deelt de Staatssecretaris de mening dat de scheidingsleeftijd onafhankelijk zou moeten zijn van de faciliteit waarin de

dieren gehouden worden of de sociale structuur waarin de dieren worden geplaatst na het scheiden van het moederdier? Zo nee, waarom niet?

Bedwelmen van aal

In artikel 5.11 is de verplichte bedwelming van paling opgenomen. De leden van de PvdD-fractie zijn hier verheugd over, maar merken daarbij op dat zij hier zes jaar op hebben moeten wachten; het verzoek hiertoe via de aangenomen motie Ouwehand (TK 32 658, nr. 14) is reeds gedaan in 2010. Is de Staatssecretaris bereid de verplichte bedwelming ook te laten gelden voor kleinschaliger bedrijfsmatige slacht, zoals – met name – voor bedrijfjes die zichzelf in het kader van «ambachtelijke palingrokerij» aanbieden voor particuliere feestjes? Deze leden vragen waarom de Staatssecretaris geen verbod heeft opgenomen op het doden van paling middels een zoutbad. In dit zoutwater wordt de gevoelige slijmlaag van de nog levende paling weggebrand. Bij onjuiste bedwelming, bijvoorbeeld door technische mankementen, sterft de paling alsnog een zeer pijnlijke en langzame dood. Is de Staatssecretaris bereid alsnog de motie Ouwehand in zijn geheel uit te voeren en een verbod op het doden van paling via het zoutbad op te nemen? Zo nee, waarom niet?

Bescherming van vissen bij doden

De leden van de PvdD-fractie hebben meermaals verzocht om een betere bescherming van vissen bij het slachten. Zij hebben daarbij onder andere gewezen op de beschikbaarheid van commerciële bedwelmingsmethoden voor meerval en paling. Desalniettemin wordt 60% van de meervallen niet bedwelmd. Voor deze leden onderstreept dit de noodzaak van wettelijke voorschriften. Is de Staatssecretaris die zegt dat dierenwelzijn bij vis zijn aandacht heeft daar alsnog toe bereid? Zo nee, waarom niet? Voor de leden van de PvdD-fractie is het ontoelaatbaar dat de Europese Commissie al in 2014 zou komen met mogelijkheden voor voorschriften over bescherming van vissen bij het doden, maar nog steeds op zich laat wachten. Deelt de Staatssecretaris deze mening? Zo ja, op welke wijze heeft hij sinds 2014 bij de Europese Commissie aangedrongen op spoedige bekendmaking van deze mogelijkheden? Zo nee, waarom niet? Deelt de Staatssecretaris de mening van deze leden dat zolang Europese voorschriften uitblijven, nationale voorschriften noodzakelijk zijn? Zo nee, waarom niet?

Leewieken

De leden van de PvdD-fractie verzoeken de Staatssecretaris het aanstaande verbod op leewieken in te laten gaan per 1 januari 2017 en dit op te nemen in het Besluit Diergeneeskundigen.

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

III. Volledige agenda

Aanbieding ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn. TK 28 286, nr. 878 – Brief regering d.d. 01-06-2016, Staatssecretaris van Economische Zaken, M.H.P. van Dam.